

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДО «ЦЕНТР ТЕСТУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ З
ВИЩОЮ ОСВІТОЮ НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ «МЕДИЦИНА» І «ФАРМАЦІЯ»
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ

**XV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

*17–18 травня 2018 року
м. Тернопіль*

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2018

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Актуальні питання вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 17–18 трав. 2018 р.) / Терноп. держ. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2018. – 540 с.

користанням відповідних віртуальних практичних засобів навчання, таких як: електронний (віртуальний) тренажер, електронний, віртуальний та автоматизований практикуми з віддаленим доступом. Система ДН буде конкурентноздатною в порівнянні з традиційною формою навчання, коли забезпечить необхідну якість знань. Нормативні документи МОН України передбачають, що контроль проводиться у вигляді тестування. Для цього в ній має функціонувати розвинута структура контролю якості засвоєння знань, яка передбачає проміжні контролю після вивчення відповідних тем в режимі прямого зв'язку через Інтернет з програмою тестування, розміщеною на сервері ВНЗ. Контроль проводиться автоматизовано за місцем проживання студентів у присутності викладача університету, який дистанційно слідкує за процедурою. Результати цих контролів (тестувань) записуються в електронний журнал і використовуються для рейтингової системи оцінки знань. Підсумковий контроль (залік чи екзамен) проводиться тільки очно викладачем університету, який має заздалегідь підготовлену комп'ютерну тестувальну програму. Результати тестування у вигляді розгорнутого електронного

протоколу відповідей записуються у комп'ютерну базу даних і відмічаються у персональній електронній заліковій книжці студента. Проте державну атестацію слід проводити традиційним способом.

Таким чином дистанційна форма навчання має значну перспективність, особливо для тих категорій населення, які раніше за різними обставинами не мали можливості навчатися за традиційними формами навчання (ні на очній, ні на заочній формах навчання).

Література

1. Рябченко І. М., П. П. Говоров, Карпенко М. Ю. Дистанційна освіта – прогресивна технологія в системі заочного навчання / Режим доступу: http://anvou.org.ua/index.php?module=pagemaster&PAGE_user
2. Положення про дистанційне навчання. Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013, №466 / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>
3. Колб Л. Плюсы и минусы дистанционной учебы / <http://www.hrliga.com/index.php?module=news&op=view&id=8711>

РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Унгурян Л. М., Петкова І. Б., Каравелкова Ю. С.

Одеський національний медичний університет

Студентське самоврядування є своєрідним критерієм для визначення того наскільки студентство є активним учасником суспільного життя. В рамках програми "Tempus" (схеми співробітництва країн ЄС у сфері вищої освіти) саме студентське самоврядування визначене одним із пріоритетів для України в сфері управління університетами. Студентське самоврядування – це право і можливість студентів вирішувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів студентів, а також брати участь в управлінні університетом. Усі студенти, які навчаються в університеті, мають рівні права та можуть обиратися та бути обраними в робочі, дорадчі, виборні та інші органи студентського самоврядування. У своїй діяльності органи студентського самоврядування керуються законодавством України, Статутом університету та Положенням про студентське самоврядування.

У сучасній системі освіти органи студентського самоврядування на законодавчому рівні мають широкий спектр прав щодо участі в управлінні ВНЗ, а саме участь у вчених радах факультету й університету. Водночас, за погодженням з органами студентського самоврядування приймаються рішення щодо відрахування, поновлення, переведення осіб, які навчаються у вищому навчальному закладі (стаття 40 Закону України «Про вищу освіту»). З упровадженням змін до Закону України «Про вищу освіту» та внесенням доповнень і змін до положень про студентське самоврядування та статутів вищих навчальних закладів, адміністрація ВНЗ визнає необхідність залучення органів студентського самоврядування до управління навчально-виховним процесом.

Участь у діяльності органів студентського самоврядування дозволяє також набути управлінських й організаційних умінь. Це сприяє налагодженню конструктивної

співпраці між студентами й адміністрацією вищого навчального закладу. Відстоюючи інтереси студентства, зокрема щодо організації навчального процесу, представники студентського самоврядування формують значно суттєвіші вимоги до ВНЗ та їхніх працівників, удосконалюють процес викладання. Таким чином, студентське самоврядування сприяє прямій зацікавленості студентів у високій якості освітніх послуг, зростанні рейтингу та авторитету ВНЗ. Деякі держави приділяють цим питанням настільки серйозну увагу, що навіть визначають їх у якості національних пріоритетів. Наприклад, в Малайзії підвищення рівня академічної успішності учнів та студентів визнано однією з семи ключових сфер, які є важливими для громадян, та включене в Державну програму трансформації – урядового комплексного плану перетворень, спрямованого на набуття Малайзії статусу держави з розвиненою економікою до 2020 року. Це є цілком виправданим ще й тому, що рівень розвитку освіти з 1993 року визнається ООН одним із найважливіших показників при визначенні індексу людського розвитку держав.

З огляду на вищевказане, можна стверджувати, що від того, наскільки буде усвідомлена необхідність в ефективній системі студентського самоврядування в Україні, значною мірою залежить успішність подальшої інтеграції нашої держави до європейського та світового освітньо-наукового простору.

Література

1. Бородін Є. І., Тарасенко Т. М. Розвиток студентського самоврядування як напрям державної підтримки молоді в Україні / Є. І. Бородін, Т. М. Тарасенко // Державне управління та місцеве самоврядування. Збірник наукових праць. – 2010. – Вип. 4 (7). – С. 183–191.

2. Студентське самоврядування в інших країнах // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.studzahyst.org.ua/content/studentske-samovyaduvannya-v-inshih-krayinah>

3. Вхідження національної системи вищої освіти в європейський простір вищої освіти та наукового дослідження : моніторинг, дослідж. : аналіт. звіт / [кер. авт. кол. Т. В. Фініков]. – К. : Таксон, 2012. – С. 46.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Утюж І. Г., Спиця Н. В., Мегрелішвілі М. О.

Запорізький державний медичний університет

Коли ми охоплюємо поглядом всі можливості та виклики майбутнього – бачимо прекрасний новий світ, найдинамічніший та хвилюючий період в історії людства. Протягом короткого терміну відбудеться стільки змін, скільки не відчувало ще жодне покоління людей в історії. Їх масштаб поки що важко оцінити, частково завдячуючи пристроям, які ми тримаємо в руках.

Прогресивний розвиток будь-якої соціальної системи забезпечується тим, що вона не просто вчасно надає адекватні відповіді на виклики, але і здійснює «кроки на випередження». В системі вищої медичної освіти сьогодні відбуваються зміни, що дають можливість реалізувати нові ідеї. Зокрема, в Запорізькому державному медичному університеті створено технічний та креативно-педагогічний простір для інновацій[1].

Викладання дисциплін за допомогою мультимедійної презентації поступово стає нормою. В цій системі технологій використовуються текстові матеріали, малюнки, слайд-шоу, аудіо-супровід, відео фрагменти, анімація та графіка. Використання повного спектру мультимедійних технологій на лекціях з «Філософії», «Історії України та української культури» дозволяє оптимізувати процес: студенту надається можливість обирати за своїм вподобанням певний вектор пізнавального процесу і з пасивного слухача, який втомлюється вже на перших п'ятнадцяти хвилинах прослуховування лекції, перетворюватись на її активного учасника. Студент може перемикає свою увагу з аудіо на відео наповнення, обирати чи краще йому слухати дикторський супровід, чи частково самостійно осмислювати контент, спостерегаючи за графіками та таблицями.

Окремої уваги варте он-лайн навчання, що запроваджене у ЗДМУ останніми роками, коли велика кількість найрізноманітніших дисциплін викладена у вигляді он-лайн курсів на платформі edX. Он-лайн курси – реалізація нових освітніх проектів глобального освітнього простору, без яких важко уявити собі сучасний вищий навчальний заклад. Он-лайн проекти дають можливість отримувати освіту з великою економією часу студента, дають змогу максимально диференціювати підхід до студентів, адже кожен з них приходиться до ВНЗ зі своїм особистим інтелектуальним досвідом, рівнем знань, смаками та інтересами, що визначають ступінь розуміння нового та інтерпретацію нової інформації. Індивідуалізація освіти завдяки особистому підходу до кожного, диференційованому темпу освіти, можливості обирати певний зручний контент та саму форму викладання матеріалу – є великими «плюсами» он-лайн курсів.

Проте, зазначимо, що гуманітарні дисципліни, повністю виведені в он-лайн спілкування, все ж таки втрачають частково як свою гуманістичну складову, так і якість методологічної складової. Наприклад, сучасна концептуа-

лізація тексту настільки методологічно складна, що іноді зрозуміти його студенту самостійно доволі важко і тут життєво необхідно стає інтерпретація професіонала-викладача. Спілкування лише з монітором свого ПК не дає відчуття наповненості, не може повністю задовольнити потребу людського спілкування, що є гострою проблемою сьогодення. Часом важко, майже неможливо, передати реальний сенс емпатії, співчуття до ближнього і значення турботи, не маючи особистого контакту, не дивлячись людині в очі.

Велика кількість різних соціально-психологічних експериментів вже в ХХ сторіччі (наприклад, експеримент Стенлі Мілгрема у 1965, 1974 роках) продемонструвала людству, що емоційна віддаленість від об'єкта, відсутність безпосереднього контакту з людиною може зробити іншого безвідповідально жорстоким та бездушним.

Саме тому, на кафедрі суспільних дисциплін ЗДМУ започатковано традицію забезпечувати студентам не тільки інформаційний контент з елективних дисциплін, але й безпосереднє спілкування. Останнє відбувається в 2-х формах: індивідуальні консультації та колоквиуми. Консультації з викладачем на кафедрі, у визначений час, здійснюється, якщо у студента виникає потреба обговорити найбільш складні для розуміння питання. Колоквиум, що передбачає колективне спілкування, забезпечує максимум необхідного для студента методологічного супроводу інформації, викладеної в електронній формі на освітній платформі edX та сайті ЗДМУ. Студентам це дає можливість не лише з'ясувати складні питання та продемонструвати власну ерудицію. Колоквиум – це не семінар, де викладач зобов'язаний опитати студентів і оцінити рівень їх знань по певних питаннях, що передбачені робочою програмою. Оскільки на колоквиум виносяться найбільш цікаві для студентів питання – це певною мірою знімає напруження, що може виникнути внаслідок невідготовленого завдання, побоювання отримати «незадовільно» тощо. Завдяки спілкуванню з викладачем та іншими студентами у індивіда відбувається формування компетентностей необхідних в медичних професіях: вміння аргументувати особисту точку зору, слухати інших, толерантності та ін. Завдання викладача при цьому – організувати конструктивну дискусію, якщо виникне необхідність, надати пояснення та підвести підсумки. Саме така дружня атмосфера спілкування є найулюбленішими моментами для всіх сторін пізнавального процесу.

Можна сказати, що нові технології надали нам нові можливості гуманізації викладання суспільних дисциплін: студент отримує максимум корисної і важливої інформації он-лайн, а весь час спілкування з викладачем присвячує найактуальнішим питанням, що захопили його увагу. Маємо парадоксальну ситуацію: технології депер-